

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Prop. 10 L

(2014–2015)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	6	4.2		
2	Bakgrunn for lovforslagene	7		Tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg) når den gjenlevende ikke lenger er medlem i folketrygden	16
3	Endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover	8	4.3	Lovtekniske endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover	17
3.1	Beregning av uførepensjon når medlemmet også mottar avtalefestet pensjon	8	4.3.1	Oppretting i bestemmelsene om folketrygdens ytelser under opphold i institusjon	17
3.1.1	Innledning	8		Oppretting av henvisninger	17
3.1.2	Bakgrunn. Gjeldende rett	8	4.3.2	Oppretting av lovbestemmelser der uførepensjon skal erstattes med uføretrygd	18
3.1.3	Departementets vurdering for forslag	8	4.3.3	Andre opprettinger	18
3.2	Frist for å sette fram krav om uførepensjon	9	4.3.4		
3.2.1	Innledning	9		5 Endringer i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser ..	19
3.2.2	Bakgrunn. Gjeldende rett	9		Beregning av samordningsfradrag for gjenlevendetillegget når tjenestetiden er kortere enn full tid	19
3.2.3	Departementets vurdering og forslag	9	5.1	Innledning	19
3.3	Lovhjemmel til å gi nærmere regler om medlemskap og opptjening for medlemmer som har midlertidig uførepensjon og uførepensjon	9	5.1.1	Bakgrunn. Gjeldende rett	19
3.3.1	Innledning	9	5.1.2	Departementets vurdering og forslag	19
3.3.2	Bakgrunn. Gjeldende rett	10	5.1.3	Oppretting av henvisning – lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 29 nr. 4	19
3.3.3	Departementets vurdering og forslag	10	5.2		
3.4	Lovtekniske endringer i lov om Statens pensjonskasse og i enkelte andre lover mv.	10		6 Endringer i lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor	20
3.4.1	Oppretting av lovhenvisninger	10	6.1	Innledning	20
3.5	Andre opprettinger	11	6.2	Bakgrunn. Gjeldende rett	20
3.6	Avvikling av styret i Statens pensjonskasse	11	6.3	Departementets vurdering og forslag	20
3.6.1	Innledning	11			
3.6.2	Bakgrunn og gjeldende rett	12		7 Økonomiske og administrative konsekvenser. Ikrafttredelse ...	22
3.6.3	Høringsinstansenes syn	13			
3.6.4	Departementets vurderinger og forslag	14		8 Merknader til de enkelte paragrafene i lovforslaget	23
3.6.5	Økonomiske og administrative konsekvenser	15		8.1 Merknader til endringene i lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn	23
4	Endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover	16	8.2	8.2 Merknader til endringene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse	23
4.1	Tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg) når den gjenlevende gifter seg igjen	16			

8.3	Merknader til endringene i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.	24	8.10	Merknader til endringene i lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning) ..	27
8.4	Merknader til endringene i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser	24	8.11	Merknader til endringene i lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenestepensjon)	28
8.5	Merknader til endringene i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere	25	8.12	Ikrafttredelse	29
8.6	Merknader til endringene i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd	25		Forslag til lov om endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.).	30
8.7	Merknader til endringene i lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor	25			
8.8	Merknader til endringene i lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygden (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre)	26			
8.9	Merknader til endringene i lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer	26			

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Prop. 10 L

(2014–2015)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

*Tilråding fra Arbeids- og sosialdepartementet 31. oktober 2014,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

I denne proposisjonen legger Arbeids- og sosialdepartementet fram forslag til endringer i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse, lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser og lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut AFP i privat sektor. Forslaget omfatter også endringer i lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre), lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning), lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for

offentlig tjenstepensjon) og endringer i enkelte andre lover.

Det er vedtatt at uføreordningen i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene skal legges om fra samme tidspunkt som det innføres ny uføretrygd i folketrygden, jf. lov 7. mars 2014 nr. 5. Regler om ny uføretrygd i folketrygden ble gitt ved lov 16. desember 2011 nr. 59, som trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer. Ved lov 20. juni 2014 nr. 24 ble det gjort ytterligere tilpasninger i regelverket for uføreytelsene. Etter planen skal ny uføretrygd innføres fra 1. januar 2015, og det ble ved kongelig resolusjon 20. juni 2014 bestemt at lov 16. desember 2011 nr. 59, lov 7. mars 2014 nr. 5 og lov 20. juni 2014 nr. 24 trer i kraft 1. januar 2015.

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

Forslagene i proposisjonen her gjelder enkelte mindre endringer i bestemmelsene om ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon, herunder:

- beregning av uførepensjon når det også utbetales avtalefestet pensjon
- forlengelse av fristen for å sette fram krav om uførepensjon
- hjemmel til å gi nærmere regler om medlemskap og opptjening for medlemmer som har uførepensjon
- flere lovtekniske opprettinger

I folketrygdloven og endringslovene til folketrygdloven foreslås det endringer i bestemmel-

sene om tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg), både når det gjelder gjengifte og eksport av tillegget, i tillegg til en rekke lovtekniske opprettinger. I proposisjonen her foreslås det også en mindre endring i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser.

I AFP-tilskottsloven foreslås det regler for å avklare forholdet mellom uføretrygd og AFP når det foreligger hvilende rett til uføretrygd.

Det foreslås også enkelte lovtekniske opprettinger i enkelte andre lover.

I proposisjonen her foreslås det også noen endringer som ikke gjelder omleggingen av uføreytelsene fra 2015. Blant annet foreslås det å avvikle styret i Statens pensjonskasse.

2 Bakgrunn for lovforslagene

Fra 1. januar 2015 innføres det ny uførepensjonsordning i de offentlige tjenstepensjonsordningene, som en tilpasning til ny uføretrygd i folketrygden fra samme dato.

Regler om uføretrygd i folketrygden ble fastsatt ved lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre), jf. Prop. 130 L (2010–2011) og Innst. 80 L (2011–2012). Ved kongelig resolusjon 20. juni 2014 er det vedtatt at loven trer i kraft 1. januar 2015, med unntak av de delene av loven som allerede var trådt i kraft.

Som en følge av endringene i folketrygdens uføreordning er det også vedtatt at uføreordningen i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene skal legges om.

Det vises til lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning), jf. Prop. 202 L (2012–2013) og Innst. 126 L (2013–2014). I tillegg til Statens pensjonskasse omfatter lovendringene pensjonsordningen for apotekvirksomhet mv., pensjonsordningen for sykepleiere og pensjonsordningen for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.

Ved lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for

offentlig tjenstepensjon) ble det gjort en del endringer og justeringer i ovennevnte regelverk, jf. Prop. 66 L (2013–2014) og Innst. 289 L (2013–2014).

Før ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon trer i kraft, er det nødvendig med enkelte ytterligere endringer, justeringer og rene tekniske opprettinger i regelverk i og utenfor folketrygden. Endringene er for en stor del en oppfølging av viktige innspill fra høringsinstansene, særlig Arbeids- og velferdsdirektoratet og tjenstepensjonsleverandørene i offentlig sektor. Departementet har lagt til grunn at det ikke har vært nødvendig med høring av de lovforslagene som denne proposisjonen omfatter, bortsett fra forslaget om å avvikle styret i Statens pensjonskasse.

Bakgrunnen for forslaget om å avvikle Pensjonskassens styre er at styrets tidligere funksjon som et reelt styre gradvis har falt bort. Styret behandler i dag saker av pensjonsfaglig art og treffer avgjørelser på områder det er lite praksis på, og i enkelte saker av skjønnsmessig karakter. De fleste av de lovpålagte styreoppgavene er delegert til administrasjonen. Det er relativt få saker som behandles av styret i dag, og det er administrasjonen i Statens pensjonskasse som utøver lederskapet og ivaretar styrings- og rapporteringsoppgavene.

3 Endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover

3.1 Beregning av uførepensjon når medlemmet også mottar avtalefestet pensjon

3.1.1 Innledning

Departementet foreslår å presisere at uførepensjon fra Statens pensjonskasse og pensjonsordningene for henholdsvis apotekvirksomhet mv. og sykepleiere skal beregnes som en nettoytelse (påslag) når pensjonen utbetales i kombinasjon med avtalefestet pensjon (AFP).

3.1.2 Bakgrunn. Gjeldende rett

Medlemmer i Statens pensjonskasse som er delvis uføre kan kombinere uførepensjon med AFP fra fylte 62 år. AFP-ordningen i offentlig sektor er fortsatt en tidsbegrenset tidligpensjonsordning som ytes mellom 62 og 67 år. En person kan for eksempel motta 30 prosent uførepensjon og fortsatt ha en 70 prosent stilling. Når vedkommende fyller 62 år, kan han eller hun velge å ta ut AFP for denne (rest)stillingen. AFP beregnes som en folketrygdtytelse mellom 62 og 65 år og ytes etter en grad på 100 prosent når inntekten har falt helt bort. Uførepensjonen fra Pensjonskassen er en bruttopensjon som samordnes med AFP etter gjeldende regler.

3.1.3 Departementets vurdering for forslag

Når uførepensjonsordningen legges om fra 1. januar 2015, skal uførepensjonen fra Statens pensjonskasse som hovedregel være en nettopensjon (påslag) som ytes i tillegg til uføretrygden fra folketrygden, det vil si at pensjonene ikke skal samordnes etter lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser. Det ytes imidlertid fortsatt bruttopensjoner når inntektsevnen ikke er nedsatt så mye at medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden. I slike

tilfeller, da det altså ikke gis uføreytelse fra folketrygden, tillegges nettopensjonen fra Pensjonskassen 66 prosent av vedkommendes pensjonsgrunnlag opp til seks ganger folketrygdens grunnbeløp.

Et medlem som er delvis ufør kan også etter de nye reglene ta ut AFP for reststillingen fra fylte 62 år, men det er fra 2015 ikke regler for hvordan en slik bruttopensjon skal samordnes med AFP. Istedenfor å belaste samordningsregelverket med ytterligere detaljbestemmelser, foreslår departementet at det gis en regel om at uførepensjon fra Statens pensjonskasse skal beregnes som en nettoytelse (påslag) når det utbetales AFP, det vil si på samme måte som uførepensjonen beregnes når medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden. Dette er etter departementets vurdering en hensiktsmessig regel som innebærer at et medlem som har bruttopensjon fra Pensjonskassen fram til fylte 62 år, vil få pensjonen omregnet til en nettoytelse (påslag) ved fylte 62 år, dersom han eller hun velger å ta ut AFP. Nivået på samlet ytelse vil jevnt over være det samme, som om det hadde vært gitt en regel om at en (fortsatt) brutto tjenstepensjon skulle vært samordnet med AFP. Forslaget innebærer for øvrig at beregningen av uførepensjon fra Pensjonskassen fra 1. januar 2015 blir den samme i alle tilfeller medlemmet ved siden av uførepensjonen har en annen ytelse fra folketrygden eller offentlig tjenstepensjonsordning basert på egen opptjening.

Departementet foreslår tilsvarende endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere.

Det vises til lovforslaget, del X endringer i lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning). Lov om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 11 andre ledd og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 13 andre ledd.

3.2 Frist for å sette fram krav om uførepensjon

3.2.1 Innledning

Departementet foreslår å harmonisere reglene i de lovfestede offentlige tjenestepensjonsordningene om foreldelse av fristen for å sette fram krav om uførepensjon med bestemmelsene i forsikringsavtaleloven. Det vil da bli samsvar mellom reglene på dette området for de offentlige tjenestepensjonsordningene.

3.2.2 Bakgrunn. Gjeldende rett

Reglene om foreldelse gjelder dels det å framsette et krav om en uførepensjon og dels foreldelse av den utbetalte ytelsen. Selve ytelsen foreldes etter foreldelseslovens alminnelige foreldelsesfrist på tre år, med en tilleggsfrist i særlige tilfeller på inntil ti år. Alle de offentlige tjenestepensjonsordningene er omfattet av foreldelseslovens bestemmelser.

Når det gjelder framsettelse av krav, følger det i dag av lov om Statens pensjonskasse § 27 at krav om uførepensjon må settes fram innen ett år etter at medlemmet har fratrudd stillingen helt eller delvis. Retten til uførepensjon faller bort hvis krav om pensjon ikke er satt fram innen ett år (fristen løper først fra fratredelsen, som gjerne er fra opphør av sykelønn eller senere). Dersom særlige grunner gjør det rimelig kan det ses bort fra fristen, slik at retten fortsatt er i behold. Dispensasjonsadgangen brukes i stor utstrekning, og etterårsfristen har liten praktisk betydning. Bestemmelsene i § 27 ble videreført i § 30 i reglene om ny uførepensjonsordning for offentlig tjenestepensjon, jf. lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning). Ettårs-kravet ble da også gjort gjeldende for såkalt oppsatt uførepensjon. Tilsvarende regler ble tatt inn i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere.

Forsikringsavtaleloven § 18-6, som er i samsvar med foreldelsesloven § 6, bestemmer at retten til pensjon normalt foreldes ti år fra siste termin ble utbetalt, eventuelt fra første gang det kunne vært krevd utbetaling. KLP har i sine vedtekter for fellesordningen § 12-6 vist til denne bestemmelsen.

For pensjonsordninger som reguleres av forsikringsavtaleloven, foreldes krav på uførepensjon således etter ti år, uten noen dispensasjonsadgang, mens det etter lov om Statens pensjons-

kasse gjelder en ettårs-frist, men med dispensasjonsadgang. Så lenge ettårs-fristen i lov om Statens pensjonskasse er supplert med en dispensasjonsadgang, vil det i praksis ikke være særlig forskjell mellom Statens pensjonskasse og ordninger som er bundet av forsikringsavtaleloven.

3.2.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet viser til at flere høringsinstanser i sin tid påpekte ulikhetene i regelverket på dette området. Statens pensjonskasse har også ettertid påpekt at bestemmelsene om foreldelse av krav om uførepensjon bør harmoniseres innenfor offentlig tjenestepensjon. Som nevnt dreier det seg i realiteten om formelle forskjeller, da praksis i det alt vesentlig er den samme i de offentlige tjenestepensjonsordningene. Likevel har departementet kommet til at det er hensiktsmessig at også regelverket er likt og foreslår derfor at det innføres en tiårsfrist i lov om Statens pensjonskasse, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere.

Det vises til lovforslaget, del X endringer i lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning). Lov om Statens pensjonskasse § 30 første ledd, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 13 første ledd og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 16 første ledd.

3.3 Lovhjemmel til å gi nærmere regler om medlemskap og opptjening for medlemmer som har midlertidig uførepensjon og uførepensjon

3.3.1 Innledning

Departementet foreslår at det i lov om Statens pensjonskasse, i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og i sykepleierpensjonsloven tas inn en bestemmelse om at det kan gis nærmere regler om medlemskap og opptjening i pensjonsordningen når et medlem har midlertidig uførepensjon og eller uførepensjon. Det følger av den nye uførepensjonsordningen i offentlig tjenestepensjon at uføregraden skal ligge fast selv om den uføre får seg nytt inntektsgivende arbeid, og selve pensjonen til utbetaling blir redusert (gradert). Videre medlemskap i Pensjonskassen og opptjening må etter departementets vurdering da knyttes til den faktiske midlertidige uførepensjonen og uførepensjonen som blir utbetalt og ikke til den uføregraden som pensjonen opprinnelig ble innvilget etter.

3.3.2 Bakgrunn. Gjeldende rett

Et medlem av offentlig tjenestepensjonsordning får medregnet den tiden vedkommende mottar uførepensjon som tjenestetid i framtidig alderspensjon og ved beregning av rettigheter til etterlatte dersom medlemmet dør. Medregningen knytter seg til den stillingsandelen vedkommende har uførepensjon for. I dagens uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon ytes uførepensjonen i forhold til stillingsprosenten til enhver tid. Et medlem som er helt ufør og ikke lenger er i arbeid får 100 prosent uførepensjon. Hvis vedkommende begynner å arbeide igjen, fastsettes det en ny uføregrad. Videre medlemskap og opptjening for den delen vedkommende har uførepensjon knytter seg da til uføregraden til enhver tid.

3.3.3 Departementets vurdering og forslag

I den nye uførepensjonsordningen i offentlig tjenestepensjon vil den uføregraden som pensjonen fastsettes etter, i utgangspunktet ikke endres hvis medlemmet får arbeidsinntekt ved siden av midlertidig uførepensjon og uførepensjon. Selv om pensjonen som kommer til utbetaling reduseres ut fra den nye inntekten, ligger selve uføregraden fast. I slike tilfeller utbetales det midlertidig uførepensjon og uførepensjon etter en annen grad enn den opprinnelige uføregraden skulle tilsi. For øvrig får vedkommende tilbake midlertidig uførepensjon og uførepensjon etter den opprinnelige graden, dersom det viser seg at vedkommende på grunn av uførheten likevel ikke kan arbeide ved siden av pensjonen.

Den utbetalte pensjonen reduseres fortløpende mot arbeidsinntekt. Den graden som midlertidig uførepensjon og uførepensjon utbetales etter til enhver tid, kan i praksis omtales som «utbetalingsgraden», men dette er verken et begrep i folketrygdloven eller i de lovfestede offentlige tjenestepensjonsordningene. Når det gjelder videre medlemskap og opptjening i slike tilfeller er det nærliggende at dette knyttes nettopp til den graden som pensjonen faktisk utbetales etter og ikke til uføregraden. Tjenestepensjonsleverandørene er opptatt av at det gis visse regler på dette området, blant annet for å sikre lik behandling av slike saker i offentlig tjenestepensjon. Etter departementets vurdering er det hensiktsmessig at slike regler gis i forskrift.

Departementet foreslår at en forskriftshjemmel gis en generell og overordnet ordlyd. Det foreslås derfor at departementet gis hjemmel til å gi nærmere regler om medlemskap og opptjening

når medlemmet har midlertidig uførepensjon og uførepensjon.

Det vises til lovforslaget, del II lov om Statens pensjonskasse § 20 sjette ledd, del III lov om pensjonsordning for pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 3 nr. 1 og del V lov om pensjonsordning for sykepleiere § 5 tredje ledd.

3.4 Lovtekniske endringer i lov om Statens pensjonskasse og i enkelte andre lover mv.

3.4.1 Oppretting av lovhenvvisninger

I forbindelse med ny uførepensjonsordning i offentlig sektor er lov om Statens pensjonskasse kapittel 6 og lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. kapittel IV om uførepensjon helt omredigert, og den enkelte paragraf har fått nytt innholdt. Noen bestemmelser er også opphevet. Derfor må enkelte henvvisninger til bestemmelsene om uførepensjon i andre bestemmelser i lovene endres tilsvarende.

I lov om Statens pensjonskasse § 33 om enke- og enkemannspensjon er det i dag vist til § 28 første ledd tredje punktum. Bestemmelsen som det er henvist til, oppheves fra 1. januar 2015, og henvvisningen har ikke lenger noe innhold. Departementet foreslår derfor at § 33 femte ledd oppheves.

Det vises til lovforslaget, del II lov om Statens pensjonskasse § 33 femte ledd.

I lov om Statens pensjonskasse § 34 andre ledd andre punktum er det i dag vist til § 33 andre til femte ledd. § 33 femte ledd er foreslått opphevet, og departementet foreslår at henvisningen i § 34 andre ledd andre punktum endres i samsvar med dette.

Det vises til lovforslaget, del II lov om Statens pensjonskasse § 34 andre ledd.

I lov om Statens pensjonskasse § 22 femte ledd er det i dag vist til § 28 fjerde ledd om reduksjon i pensjonen for sykepengene fra folketrygden. Bestemmelsen om slik reduksjon vil fra 1. januar 2015 følge av § 31 første ledd, og departementet foreslår at henvisningen endres i samsvar med denne endringen. Tilsvarende er det i lov om apotekvirksomhet mv. § 8 nr. 1 fjerde ledd i dag vist til § 11 femte ledd, en bestemmelse som fra 2015 vil følge av § 14 første ledd. Departementet foreslår at henvisningen endres i samsvar med dette.

Det vises til lovforslaget, del II lov om Statens pensjonskasse § 22 femte ledd og del III lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 8 nr. 1 fjerde ledd.

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

I lov om Statens pensjonskasse § 20 første ledd bokstav e er det i dag vist til § 28 a som har regler om oppsatt (utsatt) uførepensjon. Bestemmelsen om oppsatt uførepensjon vil fra 1. januar 2015 følge av § 27 § femte ledd, og departementet foreslår at henvisningen endres i samsvar med denne endringen.

Det vises til lovforslaget, del II lov om Statens pensjonskasse § 20 første ledd bokstav e.

3.5 Andre opprettinger

Ved innføring av ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon fra 2015 er det sondret mellom midlertidig uførepensjon og uførepensjon. Hovedregelen er at midlertidig uførepensjon ytes når vedkommende har rett til arbeidsavklaringspenger i folketrygden, mens uførepensjon er den mer varige ytelsen som utbetales sammen med uføretrygd fra folketrygden. I det øvrige regelverket i de lovfestede tjenestepensjonsordningene, det vil si utenom bestemmelsene om midlertidig uførepensjon og uførepensjon, brukes i dag bare begrepet «*uførepensjon*» og «*uførepensjonist*».

Departementet foreslår at «*uførepensjon*» erstattes med «*midlertidig uførepensjon og uførepensjon*» i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 5 første ledd tredje punktum, § 20 første ledd bokstav e og femte ledd, § 26 andre ledd første punktum, § 42 andre ledd første punktum, § 44 tredje ledd.

Det vises til lovforslaget, del II.

Departementet foreslår at det samme gjøres i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 3 nr. 1 og i lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenestepensjon) del IV § 35 første ledd og tredje ledd første punktum, del V § 18 første ledd og tredje ledd første punktum og del X § 20 første ledd bokstav a.

Det vises til lovforslaget, del III og del XI.

Tilsvarende endringer foreslås gjort i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 30 tredje ledd og § 39 andre ledd. Videre foreslår departementet at «*uførepensjonist*» endres til «*pensjonist med midlertidig uførepensjon og uførepensjon*» i samme lov § 5 andre ledd første punktum.

Det vises til lovforslaget, del V.

Videre foreslås det at «*uførepensjon*» endres til «*midlertidig uførepensjon og uførepensjon*» i lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for

stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer § 2-2 tredje ledd første punktum, § 3-4 andre ledd femte punktum og fjerde ledd, § 4-4 tredje ledd og § 7-3 overskriften og første ledd. Det foreslås også at «*Uførepensjonen*» endres til «*uføreytelsen*» i § 2-2 tredje ledd andre punktum, og at «*alders- eller uførepensjonists død*» endres til «*når en pensjonist med alderspensjon, midlertidig uførepensjon og uførepensjon dør*» i § 8-5 første ledd tredje punktum.

Det vises til lovforslaget, del IX.

Endelig foreslår departementet en presisering i lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning), lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer § 1-3 første ledd. Paragrafen inneholder en oversikt over hvilke ytelser i loven som skal samordnes etter lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser. Ved lov 7. mars 2014 nr. 5 ble det vedtatt at uførepensjon etter kapittel 5 i loven er en nettoppensjon som ikke skal omfattes av samordningsloven. Endringen her innebærer en presisering om at midlertidig uførepensjon og uførepensjon som beregnes etter lov om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd som en bruttoppensjon, skal omfattes av lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser. I tillegg endres ordet «*uførepensjon*» til «*midlertidig uførepensjon og uførepensjon*».

Det vises til lovforslaget, del X.

3.6 Avvikling av styret i Statens pensjonskasse

3.6.1 Innledning

Statens pensjonskasse har siden etableringen i 1917 vært organisert med et eget styre. Gjennom årenes løp har Statens pensjonskasses oppgaver og organisering endret seg vesentlig. Styrets tidligere funksjon som et reelt styre har gradvis falt bort, og det behandler i dag saker av pensjonsfaglig art. Styret treffer avgjørelser på områder det er lite praksis på, og i enkelte saker av skjønnsmessig karakter. De fleste av de lovpålagte styreoppgavene er delegert til administrasjonen. Det er relativt få saker som behandles av styret i dag, og det er administrasjonen i Statens pensjonskasse som utøver lederskapet og ivaretar styrings- og rapporteringsoppgavene.

Arbeids- og sosialdepartementet foreslo i et høringsnotat av 4. juni 2014 å avvikle styret i Statens pensjonskasse, og overføre arbeidsoppgavene til Statens pensjonskasses administrasjon. Det ble gitt en oversikt over den historiske utviklingen av

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

arbeidsoppgavene for styret og hvilke oppgaver det har i dag. Videre ble det gitt en oversikt over bestemmelser i lov om Statens pensjonskasse der styret er tillagt myndighet. Oversikten ble delt opp slik at det framgikk hvilke bestemmelser som er delegert til administrasjonen, og bestemmelsene som styret fortsatt hadde ansvaret for. I høringsnotatet ble det foreslått, som en prøveordning, å opprette et brukerforum med representanter fra arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene.

3.6.2 Bakgrunn og gjeldende rett

Sammensetningen av styret framgår av lov om Statens pensjonskasse § 2 andre ledd:

«Kassens styre består av administrerende direktør og to andre medlemmer som med personlige varamenn oppnevnes av Kongen. Et av styrets medlemmer med varamann oppnevnes blant kassens medlemmer etter forslag fra de arbeidstakerorganisasjoner som departementet bestemmer.»

Styret i dag består av leder (tidligere høyesterettsdommer), leder for LO-Stat og administrerende direktør i Statens pensjonskasse. Varamedlemmet for LO-Stats medlem er lederen av Utdanningsforbundet. Styrelederen, styremedlemmet fra LO Stat og varamedlemmet fra Utdanningsforbundet er oppnevnt av departementet. Det er ikke satt noen tidsbegrensning for oppnevningsperioden.

I den første fasen av Statens pensjonskasses historie ble svært mange av de pensjonsfaglige avgjørelsene bestemt av styret. I tillegg hadde styret lenge tilsettingsmyndighet og en rekke andre personalmessige funksjoner. Fram til midten av 1960-tallet innvilget styret også boliglån. Styret hadde fram til omkring 1970 ukentlige møter. Fra høsten 1976 falt antall møter til gjennomgående to møter i måneden. Nedgangen i styremøter og saksmengde hadde sammenheng med at styret i mai 1976 ga en rekke delegasjonsvedtak til ulike nivåer i Statens pensjonskasse. Det ble også gitt flere delegasjonsvedtak på slutten av 1990-tallet. Fra omkring 1996 ble møtefrekvensen redusert ytterligere, og fra omkring 2005 har det vært fem til åtte møter per år. Styret hadde senest i 2007 en generell gjennomgang av hvilke bestemmelser som er delegert fra styret til Statens pensjonskasse, og hvilke som ikke er delegert. Styret har i perioder gitt instruksjer og retningslinjer om behandlingen av pensjonssaker. I tillegg til enkelt-saker har også enkelte saker av prinsipiell art vært forelagt styret.

Bestemmelsen om styret i § 2 ble endret med virkning fra 1. februar 2010. Før endringen stod det at «*Kassen ledes av et styre..*». Videre stod det at «*Styret gir årlig en beretning om virksomheten i siste regnskapsår*». Begrunnelsen for å justere bestemmelsen framgår av Ot.prp. nr. 101 (2008–2009) punkt 2.1, jf. Innst. 55 L (2009–2010) punkt 2.1. Riksrevisjonen hadde påpekt at det var manglende samsvar mellom hva styret i Statens pensjonskasse faktisk gjorde, og det ansvar det var pålagt etter loven. Endringen ble gjort som en følge av at styret reelt sett ikke ledet Statens pensjonskasse, men at det var administrasjonen som utøvde lederskapet, og som ivaretok de aktuelle styrings- og rapporteringsoppgavene.

I dag behandler styret følgende saker etter lov om Statens pensjonskasse:

- Om uførepensjon i karenstilfeller skal kunne innvilges på særskilt grunnlag. Normalt skal det ikke tilstås uførepensjon i saker der uførheten inntreffer innen to år etter tilsetningen og skyldes en sykdom eller skade som medlemmet led av eller hadde symptomer på ved tilsetningen og som det må antas at vedkommende kjente til.
- Om midlertidig forhøyet uførepensjon skal gis når pensjonisten er under opplæring. Fra 1. januar 2015 gjelder ikke denne ordningen lenger, jf. lovendring som følge av Stortingets behandling av Prop. 202 L (2012–2013) punkt 4.8.1, jf. Innst. 126 L (2013–2014) punkt 2.7.
- Tilståelse/avslag av ektefelle- og barnepensjon før dødsformodningsdom er avsagt.
- Vurdering av om enke-/enkemannspensjon i karenstilfeller skal kunne innvilges på særskilt grunnlag. Normalt skal det ikke tilstås ektefellepensjon i saker der dødsfallet skjer innen ett år etter tilsetningen eller etter at ekteskapet ble inngått, og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av eller hadde symptomer på ved tilsetningen/vigselen og som det må antas at en av ektefellene kjente til.
- Om tidligere enke-/enkemannspensjon, som er stoppet på grunn av nytt ekteskap, skal starte opp igjen. Dette gjelder i tilfeller der pensjonistens siste ektefelle på grunn av forhold som er inntrådt etter at ekteskapet er inngått, har mistet ervervsevnen og ektefellene ikke har tilstrekkelige eksistensmidler.
- Eventuell tilståelse av barnepensjon til stebarn og pleiebarn.
- Utbetaling av pensjon til annen enn den som har pensjonsretten.

I tillegg til det lovfestede ansvaret vurderer styret også om det i saker hvor pensjonisten har fått for

lite utbetalt pensjon, i særlige tilfeller skal foreslå overfor Arbeids- og sosialdepartementet at pensjonen tilbakebetales for tid ut over maksimal foreldelsesfrist på 13 år etter lov 18. mai 1989 nr. 18 om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven). Videre behandler styret saker som gjelder tilståelse og avslag på renter ut over foreldelseslovens alminnelige grense på 3 år. I saker hvor det er betalt ut for mye pensjon, vurderer styret de sakene som gjelder frafallelse av krav mellom 2 G (kr 176 740 per 1. mai 2014)) og kr 300 000. I saker der feilutbetalingene overstiger kr 300 000, gir styret sin innstilling overfor Arbeids- og sosialdepartementet som treffer den endelige avgjørelsen. Styret behandler også saker som gjelder eventuell tilståelse av barnetillegg i alderspensjonen for andre forsørgede barn enn biologiske barn og adoptivbarn.

I høringsnotatets innledning ble det gitt en upresis omtale om at styret i hovedsak fungerer som en klagenemnd innenfor det pensjonsfaglige området. Styret fungerer i dag som en førstegangsbehandler på enkelte utvalgte områder. Styret kommer inn som andregangsbehandler i tilfeller der administrasjonen har avslått søknader om etterlattepensjon og uførepensjon på grunn av karens. Vedtaket styret treffer er en vurdering av lovens adgang til i særlige tilfeller å gjøre unntak fra hovedregelen. I avslaget som administrasjonen har gitt blir det opplyst at styret i særlige tilfeller kan gjøre unntak. I saksområder som er delegert fra styret til administrasjonen blir eventuelle klager sendt til Trygderetten for avgjørelse.

3.6.3 Høringsinstansenes syn

Departementet har mottatt 13 hørings svar. *LO* og *NHO* har svart at de ikke ønsker å gi noen uttalelse.

Landslaget for offentlige pensjonister støtter ikke forslaget. De mener det er viktig at det internt er mulig å gjennomgå klagesaker uten at dette skjer i samme administrative regi som førstegangsbehandlingen. Dersom det opprettes et brukerforum må det lages et regelverk som ikke virker innskrenkende på klagebehandlingen.

LO Stat mener det er bedre å videreføre styret og samtidig vurdere de oppgaver og mandat som styret skal ha, blant annet se på om styret kan bli forelagt noen av de sakene som behandles i Trygderetten i dag. Styret har en erfaringsbasert kunnskap gjennom sin kontakt med brukere av Statens pensjonskasses tjenester som supplerer det faglige skjønnet i Statens pensjonskasse. Videre blir det vist til at tjenestemannsorganisasjonene har

høy pensjonsfaglig kompetanse. *LO Stat* går i mot forslaget om et brukerforum. De mener et slikt forum er uforpliktende og er mer orientert mot enkeltsaker. Et styre kan løfte blikket og tenke helhetlig og prinsipielt. Dersom styret motformodning avvikes, ønsker *LO Stat* at hovedsammenslutningene involveres i arbeidet med å finne nye samarbeidsformer.

NITO, Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon, støtter forslaget. De ønsker at departementet tydeliggjør hvilke oppgaver og tema som skal diskuteres i brukerforumet. De ønsker at brukerforumet har en bred sammensetning hvor også *NITO* får anledning til å delta, ikke bare hovedsammenslutningene.

Pensjonistforbundet støtter ikke forslaget. De mener styret har mange nyttige funksjoner, og trekker særlig fram at det er en viktig arena for dialog mellom Statens pensjonskasse og brukerne av pensjonskassens tjenester. *Pensjonistforbundet* er skeptiske til om et brukerforum vil fungere like godt som et styre siden et slikt forum er mindre forpliktende. Dersom styret avvikes, er de enige i opprettelsen av et brukerforum. *Brugerforumet* må lovfestes og pensjonistorganisasjoner må involveres i forumet.

Seniorennes fellesorganisasjon støtter departementets forslag.

Spekter støtter departementets forslag. De viser til at styret i dag ikke er tillagt oppgaver og ansvar som naturlig bør tilligge et styre. *Spekter* mener det derfor er feil å videreføre et eget styre for Statens pensjonskasse.

Statens pensjonskasse støtter departementets forslag. De påpeker en ikke helt riktig beskrivelse i høringsnotatet om at styret i dag fungerer som en klagenemnd innenfor det pensjonsfaglige området. Styret behandler pensjonsfaglige saker som førstinstans. Når det gjelder brukerforumet mener Statens pensjonskasse det bør være separate kontaktmøter med arbeidsgiverne og arbeidstakerne. De mener det bør lages et nærmere mandat for kontaktmøtene i samråd med partene slik at kontaktordningen blir forpliktende og nyttig for alle.

Styreleder i Statens pensjonskasse støtter departementets forslag. Han trekker fram at administrasjonen i Statens pensjonskasse kan ivareta oppgavene som styret i dag har. Ankeadgangen til Trygderetten gir en ytterligere garanti for riktig behandling av enkeltsakene.

Unio støtter ikke forslaget. De mener det er bedre å tildele styret nye oppgaver. Det skjønnet som styret bidrar med er et verdifullt bidrag til det juridiske skjønnet i administrasjonen. *Unio* viser

til at tjenestemannsorganisasjonene har god kompetanse på det pensjonsfaglige området. De viser også til forsikringsvirksomhetslovens regler i kap 7 om styrer for pensjonskasser. Selv om forsikringsvirksomhetsloven ikke gjelder for Statens pensjonskasse, mener Unio det er uheldig om Statens pensjonskasse går motsatt vei av forsikringsvirksomhetslovens regler ved å avvikle styret. Reglene om styre ivaretar demokratiske prinsipper som medvirkning og medbestemmelse. Unio mener et uformelt brukerforum ikke kan ivareta den kontakten med tjenestemannsorganisasjonene som et styre kan ha.

Utdanningsforbundet går i mot at styret oppheves. De påpeker at sakene gjennom styrebehandlingen blir grundig vurdert og at de kan fatte avgjørelser som ikke er preget av praksis fra administrasjonen. Klagebehandling i styret kan i enkelte saker være et godt alternativ til behandling i Trygderetten. Unio stiller spørsmålsteget ved påstanden om at administrasjonen fullt ut er kvalifisert til å behandle sakene. De viser i den forbindelse til feilutbetalingssaker og lang saksbehandlingstid. Utdanningsforbundet mener en utvikling av styret kan svekke medlemmenes rettssikkerhet. De mener et brukerforum ikke kan erstatte styrets funksjon, men støtter opprettelsen av forumet dersom styret skulle bli avviklet.

YS støtter departementets forslag.

3.6.4 Departementets vurderinger og forslag

De fleste styreoppgavene er i dag delegert til administrasjonen i Statens pensjonskasse, og det er etter hvert få saker som behandles av styret. Departementet har funnet at de beste grunner taler for å avvikle styret. Som en prøveordning foreslår departementet at Statens pensjonskasse etablerer et brukerforum.

Administrasjonen i Statens pensjonskasse har god faglig kompetanse og de er kvalifisert til å behandle sakene som styret behandler. Administrasjonen har gode rutiner for intern kontroll og kvalitetssikring som sikrer at det overordnede målet om å utbetale rett ytelse til rett tid ivaretas. Videre er den daglige driften av Statens pensjonskasse under kontinuerlig vurdering av departementet gjennom etatsstyringen. Departementet deler derfor ikke synspunktet til Utdanningsforbundet der det stilles spørsmålsteget ved om administrasjonen fullt ut er kvalifisert til å behandle sakene.

Det er administrasjonen som i dag utøver lederskapet i Statens pensjonskasse, og som ivaretar de aktuelle styrings- og rapporteringsopp-

gavene. Årsaken til at styret ikke utøver disse oppgavene i dag, skyldes en gradvis endring over tid.

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder til bruk av styrer i staten finnes det en norm for bruk av styre. Her framgår det at bruken av styrer i forvaltningsorganer bør vurderes kritisk fordi et ekstra styringsnivå, som et styre vil representere, kan være problematisk. Et styre kan bidra til å svekke ansvarslinjen og skape uklarheter. Etter Arbeids- og sosialdepartementets syn vil en utvikling av styret bidra til at styringsstrukturen understreker det konstitusjonelle og politiske ansvaret ved myndighetsutøvelsen. Det vil også motvirke uklarheter i ansvars- og oppgavedelingen mellom departementet og Statens pensjonskasse. Det blir en direkte styringslinje mellom departementet og administrerende direktør, som gjør det entydig at administrerende direktør står ansvarlig overfor departementet i alle saker som faller inn under Statens pensjonskasses ansvarsområde.

Unio påpeker i sin høringsuttalelse at reglene om styrer i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikrings-selskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) bør tilsi at også styret i Statens pensjonskasse blir opprettholdt. Arbeids- og sosialdepartementet vil i den forbindelse vise til at departementet har en sentral rolle overfor Statens pensjonskasse gjennom etatsstyringen. Dette gjelder ikke for pensjonskasser omfattet av forsikringsvirksomhetsloven. Selv om departementet oppnevner styret, forholder departementet seg ikke til styret i den løpende etatsstyringen. Dialogen skjer med administrasjonen i Statens pensjonskasse, og i den sammenheng er det uhensiktsmessig med et styre. Et styre er med på å gi uklare ansvarslinjer.

Som en parallell til forslaget fra departementet om opphevelse av styret i Statens pensjonskasse, ble styret i Rikstrygdeverket avviklet i 1997. Det skjedde gjennom Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 26 (1996–97), jf. Innst. O. nr. 46 (1996–1997). Det ble lagt vekt på at gjennom avviklingen av styret ble det en direkte styringslinje mellom departementet og trygdedirektøren. Det ble pekt på at en nedleggelse av styret ville motvirke uklarheter i ansvars- og oppgavedelingen mellom departementet, Rikstrygdeverkets styre og trygdedirektøren.

Flere av høringsinstansene mener det er en fordel at styret kan fungere som en klageinstans internt i Statens pensjonskasse. Utdanningsforbundet påpeker at styret kan fatte avgjørelser som ikke er preget av praksis fra administrasjonen. Departementet mener det vil være uhensiktsmes-

sig dobbeltbehandling at både et styre og Trygderetten skal behandle samme klagesaker. Med mindre det blir særskilt fastsatt, vil ikke en eventuell klagefunksjon for styret erstatte Trygderetten som klageinstans. Departementet mener også det er uheldig å overføre hele eller deler av klagebehandlingen fra Trygderetten til styret. Det vil skape uklarhet om hvor klagesakene skal behandles. Departementet mener klager på vedtak i Statens pensjonskasse bør behandles i Trygderetten. Trygderetten er etablert som en uavhengig instans for å kunne behandle slike saker. Det er en viktig rettssikkerhet at medlemmene slik som i dag kan klage vedtakene inn til Trygderetten. Til uttalelsen om at styret kan fatte avgjørelser som ikke er preget av praksis fra administrasjonen, vil departementet få presisere at like saker skal behandles likt. I den grad en klagebehandling endrer praksis, må dette få virkning for lignende saker.

Tjenestemannsorganisasjonene er i dag representert i styret gjennom leder for LO-Stat, med leder for Utdanningsforbundet som varamedlem. Denne styrerepresentasjonen gir tjenestemannsrepresentantene i disse organisasjonene god innsikt i og mulighet til å følge driften og arbeidet i Statens pensjonskasse. Dette oppleves å ha vært til nytte både for tjenestemannsorganisasjonene og for Statens pensjonskasse. Ved en avvikling av styret vil det ikke være samme mulighet for kontakt og dialog. Departementet mener det fortsatt er hensiktsmessig å ha en arena hvor organisasjonene og Statens pensjonskasse møtes for å utveksle synspunkter på driften av Statens pensjonskasse. Dette kan for eksempel gjøres ved at det etableres et brukerforum som kan gi organisasjonene mulighet til å ivareta medlemmenes/medlemsvirksomhetenes interesser. For Statens pensjonskasse kan et slikt brukerforum være nyttig gjennom å få tilbakemeldinger som kan for-

bedre driften av virksomheten. Dagens sammensetning av styret er uheldig fordi den bare gir styrerepresentasjon til noen få arbeidstakerorganisasjoner. Andre arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene er ikke delaktige i styrets arbeid. Etter departementets vurdering vil et brukerforum kunne gi bedre medvirkning og medbestemmelse enn dagens styre gjør. Et brukerforum kan opprettes som en prøveordning i ett år. Departementet ser ikke noe behov for å lovfeste ordningen. Arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene kan være representert, ikke bare på hovedsammenslutningsnivå. Også pensjonistorganisasjoner kan være representert. Statens pensjonskasse får ansvaret med å opprette og drifte brukerforumet. Erfaringene bør evalueres etter ett år slik at det kan gjøres en vurdering av om et slikt forum bør etableres som en permanent ordning. Departementet vil følge driften av brukerforumet gjennom etatsstyringen av Statens pensjonskasse.

Det vises til lovforslaget, lov om Statens pensjonskasse § 2 andre og fjerde ledd, § 17 andre ledd, § 23 fjerde ledd første punktum, § 31 første ledd andre punktum, § 31 tredje ledd andre punktum, § 32 andre ledd andre punktum, § 32 tredje ledd andre punktum, § 33 fjerde ledd, § 37 fjerde ledd, § 38 første ledd andre punktum, § 38 femte ledd, § 38 åttende ledd, § 44 andre ledd andre punktum og § 46 første ledd første punktum.

3.6.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Avvikling av styret vil medføre at arbeidsmåter og rutiner i Statens pensjonskasse må endres noe, men dette vil ikke innebære vesentlige økonomiske konsekvenser.

Avviklingen av styret forventes å forenkle saksbehandlingen i Statens pensjonskasse.

4 Endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover

4.1 Tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg) når den gjenlevende gifter seg igjen

Bestemmelsene om et tidsbegrenset tillegg til uføretrygd til gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg) framgår av folketrygdloven § 12-18, slik den vil lyde fra 1. januar 2015. Paragrafen gir regler om gjenlevendetillegg til uføretrygd for personer som fyller vilkårene for rett til pensjon til gjenlevende ektefelle etter folketrygdloven kapittel 17. Dette er i stor grad en videreføring av dagens regler om uførepensjon til gjenlevende ektefelle, men tilpasset ny uføretrygd.

Gjenlevende ektefelle som gifter seg på nytt vil etter dagens regler få uførepensjonen beregnet bare på grunnlag av vedkommendes egen opptjening. Det innebærer at eventuell opptjening basert på avdød ektefelles opptjening faller bort. Departementet viser også til at det i forskrift 3. juli 2014 nr. 947 om omregning av uførepensjon til uføretrygd er gitt nærmere regler i § 7 om gjenlevendetillegg til personer som per 31. desember 2014 mottar uførepensjon til gjenlevende ektefelle beregnet med avdødes rettigheter. Det følger av forskriften § 7 sjuende ledd at dette tillegget faller bort dersom mottakeren gifter seg igjen.

Departementet foreslår at det presiseres i loven at også gjenlevendetillegg som ytes etter folketrygdloven § 12-18 med virkning fra 1. januar 2015 skal falle bort når vedkommende gifter seg igjen.

Det vises til lovforslaget, del VIII folketrygdloven § 12-18.

4.2 Tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg) når den gjenlevende ikke lenger er medlem i folketrygden

Det er i utgangspunktet et vilkår for rett til uføretrygd etter folketrygdloven at vedkommende er medlem av folketrygden. Den som ikke er med-

lem, får likevel uføretrygd dersom han eller hun har minst 20 års botid.

Den som ikke er medlem og som har mindre enn 20 års botid, har rett til en uføretrygd fastsatt etter særskilte regler. Uføretrygden ytes på grunnlag av beregningsgrunnlaget etter folketrygdloven § 12-11 slik den lyder etter 1. januar 2015. År før uføretidspunktet der vedkommende ikke har hatt pensjongivende inntekt over grunnbeløpet, skal i disse tilfellene ikke regnes som trygdetid. Dette er en teknisk videreføring av dagens regler for uførepensjon. Ved mindre enn 20 års botid, gis det (uendret) tilleggspensjon og en grunnpensjon med en trygdetid tilsvarende antall poengår. Et poengår er et kalenderår en person enten har opptjent pensjospoeng ved å ha pensjongivende inntekt over ett grunnbeløp eller et kalenderår han eller hun er godskrevet framtidig pensjospoeng for.

En person (født 1. januar 1973) som kommer til Norge 29 år gammel (1. januar 2002), begynner å jobbe 35 år gammel (2008) og blir ufør etter en skade eller sykdom som 41-åring (1. januar 2014). Trygdetiden forut for uføretidspunktet er 12 år (fra 1. januar 2002 til 31. desember 2013). Opptjeningstiden, dvs. fra måneden etter fylte 16 år til 31. desember 2013, er 299 mnd. Da trygdetiden forut for uføretidspunktet er mindre enn 4/5 av opptjeningstiden, tilsvarende den framtidige trygdetid 241 mnd, jf. lov 16. desember 2011 nr. 59 § 12-12 tredje ledd andre punktum. Denne personen har dermed en samlet trygdetid på 32 år, og uføretrygden skal gis med 32/40 som bosatt i Norge. Dersom vedkommende flytter fra Norge og ikke lenger er medlem uten å ha bodd her i 20 år, skal tiden fra 29 år fram til 35 år ikke regnes som trygdetid fordi vedkommende ikke har inntekt over ett grunnbeløp disse årene. Faktisk ny trygdetid blir 6 år. I dette tilfellet skal den framtidige trygdetiden på 241 måneder ikke fastsettes på nytt, da den allerede er redusert. Uføretrygden skal ved opphør av medlemskapet gis med 26/40, dvs. en reduksjon på nesten 19 prosent.

En reduksjon ved eksport kan også skyldes at retten til minsteytelse bortfaller, men at det finnes et beregningsgrunnlag som gir en lavere ytelse

enn minsteytelsen, og som da vil kunne eksporteres. Personer som ikke har hatt inntekt de fem siste årene forut for uføretidspunktet, og som dermed ikke har noe beregningsgrunnlag, må ha minst 20 års botid for å kunne eksportere uføretrygden.

Det er ikke gitt bestemmelser om hvordan tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegget) etter lov 16. desember 2011 nr. 59 § 12-18 skal fastsettes for personer som ikke er medlem i trygden. Etter departementets syn bør gjenlevendetillegget kunne utbetales i samme grad som uføretrygden. Departementet foreslår derfor at i de tilfellene der uføretrygden endres etter bestemmelsene i § 12-3 første ledd, skal gjenlevendetillegget endres forholdsmessig, dvs. med den prosentmessige reduksjonen av uføretrygden.

Ved lov 16. desember 2011 nr. 59 ble det vedtatt tekniske tilpasninger i paragrafen, både ved oppretting fra «uførepensjon» til «uføretrygd», og på grunn av nye beregningsregler for uføretrygden. Ved lovvedtaket ble første og andre ledd slått sammen. Departementet foreslår en omredigering av leddstrukturen i paragrafen, slik at første ledd deles opp i to ledd.

Det vises til lovforslaget, del VIII lov om endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre) § 12-3.

4.3 Lovtekniske endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover

4.3.1 Oppretting i bestemmelsene om folketrygdens ytelser under opphold i institusjon

Ved lov 20. juni 2014 nr. 20 ble det gitt nye og harmoniserte regler om folketrygdens ytelser under opphold i institusjon under statlig ansvar og i anstalt under kriminalomsorgen med virkning fra 1. januar 2015. Reglene er tatt inn i det enkelte ytelseskapittel i folketrygdloven, i motsetning til de fellesbestemmelsene som i dag følger av folketrygdloven §§ 3-27 – 3-29. Etter dagens regler, jf. folketrygdloven § 3-28 sjette ledd, er det bestemt at (alle) ytelsene som er beregnet etter lovens § 3-28 til sammen ikke må overstige de ytelsene som den innlagte/innsatte har rett til etter lovens vanlige bestemmelser. Denne begrensningsregelen er videreført i reglene som gjelder fra 2015, men ble plassert i tilknytning til en bestemmelse i paragrafen om hva ytelsen under institusjonsopphold minst skal utgjøre. Det følger av de påfølgende

bestemmelsene i paragrafen at ytelsen ikke skal reduseres i visse situasjoner. Arbeids- og velferdsdirektoratet har uttalt at begrensningsregelen bør gjelde også i disse situasjonene. Departementet foreslår at en begrensningsregel skal omfatte alle bestemmelsene i paragrafen, på samme måte som i dag, og foreslår derfor lovtekniske tilpasninger i de enkelte bestemmelsene som sikrer dette.

Beregning (reduksjon) av barnepensjon fra folketrygden når barnet er innlagt i helseinstitusjon følger i dag av folketrygdloven § 18-9. Det er gitt særskilte regler i § 18-9 andre ledd om hva redusert barnepensjon skal utgjøre når det innlagte barnet har mistet begge foreldrene. I lovens § 18-9 andre ledd tredje punktum er det presisert at disse reglene også skal gjelde når barnet har mistet sin mor og farskapet ikke er fastslått.

Ved lov 20. juni 2014 nr. 24 ble bestemmelsene i folketrygdloven § 18-9 andre ledd flyttet til § 18-8 fjerde ledd. Ved en inkurie ble bestemmelsen i nåværende § 18-9 andre ledd tredje punktum ikke videreført i § 18-8 fjerde ledd. Departementet foreslår derfor at dette rettes opp ved at folketrygdloven § 18-8 fjerde ledd gis et nytt andre punktum.

Det vises til lovforslaget, del XI, lov om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon), i del XIV lov om folketrygd § 16-11 andre og femte ledd, § 17-13 andre og femte ledd, § 18-8 fjerde og sjuende ledd, § 19-21 andre og femte ledd, § 20-22 andre og femte ledd. Det vises også til lovforslaget del VIII § 12-19 andre og femte ledd.

4.3.2 Oppretting av henvisninger

Det følger i dag av folketrygdloven § 22-16 andre ledd bokstav c at avregningsordningen for feilutbetalinger gjelder ved feilutbetaling av uførepensjon når inntekten overstiger den fastsatte inntektsgrensen. Det er vist til folketrygdloven § 12-12, men fra 1. januar 2015 vil bestemmelsene om inntektsgrensen stå i lovens § 12-14. Departementet foreslår derfor at henvisningen endres i samsvar med dette.

Det vises til lovforslaget, del XI, folketrygdloven § 22-16 andre ledd bokstav c.

Ved lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenstepensjon) ble det gjort endringer i folketrygdloven § 12-14. Endringen ble gjort i lov 16. desember 2011 nr. 59. I bestemmelsens andre

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

ledd andre punktum er det en henvisning til reglene om inntekt før uførhet. Det er i den anledning henvist til § 12-9 første til tredje ledd. Da § 12-9 er omredigert slik at inntekt før uførhet nå framgår av bestemmelsens første og andre ledd, foreslår departementet at henvisningen rettes til § 12-9 første og andre ledd.

Det vises til lovforslaget, del VIII.

4.3.3 Oppretting av lovbestemmelser der uførepensjon skal erstattes med uføretrygd

Ved lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenstepensjon) ble lovbestemmelser i en rekke lover endret ved at «uførepensjon» ble erstattet av «uføretrygd», herunder også i bestemmelser i folketrygdloven.

Det gjenstår fortsatt enkelte lovbestemmelser der det er nødvendig med en tilsvarende endring fra 1. januar 2015. Departementet foreslår at «uførepensjon» erstattes av «uføretrygd» i folketrygdloven § 8-55 bokstav c, § 14-14 tredje ledd, § 15-14 første punktum, § 17-3 andre ledd andre punktum, § 18-2 andre ledd andre punktum, § 19-2 andre ledd bokstav a, § 19-9 a, § 19-17 første ledd bokstav a og § 25-7 første punktum.

Det vises til lovforslaget, del VI.

Departementet foreslår at det samme gjøres i lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn § 5 nr. 2, lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer § 2-2 andre ledd andre punktum og § 4-4 tredje ledd og lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenstepensjon) del XIV § 19-20 første ledd.

Det vises til lovforslaget, del I, del IX og del XI.

4.3.4 Andre opprettinger

Ved lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenstepensjon) ble det gjort endringer i folketrygdloven § 12-7. Endringen ble gjort i lov 16. desember 2011 nr. 59. I bestemmelsens tredje ledd ble tegnet punktum utelatt mellom andre og tredje setning. Departementet foreslår at dette rettes opp.

Det vises til lovforslaget, del VIII.

5 Endringer i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser

5.1 Beregning av samordningsfradrag for gjenlevendetillegget når tjenestetiden er kortere enn full tid

5.1.1 Innledning

Etter lov 20. juni 2014 nr. 24 del VIII § 23 a skal enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning fra 1. januar 2015 samordnes med uføretrygd fra folketrygden til gjenlevende ektefelle. Departementet foreslår at fradraget skal avkortes dersom avdødes tjenestetid var kortere enn full pensjonsgivende tjenestetid.

5.1.2 Bakgrunn. Gjeldende rett

Samordningsloven har flere bestemmelser om at samordningsfradrag skal begrenses dersom pensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning ikke er beregnet etter full tjenestetid, som normalt er 30 år. Dette er med andre ord en generell begrensingsregel i samordningsregelverket.

Samordningsloven § 23 a er en ny bestemmelse med virkning fra 1. januar 2015. Den ble tatt inn i loven ved lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenestepensjon). Bestemmelsen regulerer samordning av brutto enke- eller enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden som enken eller enkemannen har. I § 23 a er det er gitt bestemmelser om at samordningsfradraget skal settes ned forholdsmessig dersom uføretrygden er gradert og hvis enke- eller enkemannspensjonen er redusert for inntekt, men det ble ikke gitt bestemmelser om såkalt tjenestetidsavkortning.

5.1.3 Departementets vurdering og forslag

Det har ikke vært meningen å avvike fra hovedregelen ellers om at samordningsfradraget skal set-

tes ned hvis tjenestetiden, her avdødes tjenestetid, er mindre enn full tid. For øvrig finnes regelen om tjenestetidsavkortning i den nærstående bestemmelsen i samordningsloven § 23, som gjelder for samordning av tilleggspensjon fra folketrygden. Samordningsloven § 23 a er en tilpasning av disse samordningsreglene for de tilfeller ytelsen fra folketrygden fra 1. januar 2015 er en uføretrygd. Enkelte tjenestepensjonsleverandører har påpekt forholdet i forbindelse med en tidligere høring av forskriftsutkast. Det kan etter departementets vurdering neppe være tvil om hva som skal gjelde på dette området. Departementet foreslår likevel at det tas inn en bestemmelse om tjenestetidsavkortning som nevnt.

Det vises til lovforslaget, del XI, lov om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon), lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 23 a første og tredje ledd.

5.2 Oppretting av henvisning – lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 29 nr. 4

I lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 29 nr. 4 er det i dag vist til § 24 i samme lov når det gjelder forutsetningen om at en pensjonsmottaker er informert om sin meldeplikt for at for mye utbetalt pensjon skal kunne avregnes ved trekk i framtidig ytelse. I forbindelse med en endring i samordningsloven fra 1. januar 2011 fikk § 24 nytt innhold, og bestemmelsen om meldeplikt ble flyttet til § 26.

Departementet foreslår at henvisningen i § 29 nr. 4 endres i samsvar med dette.

Det vises til lovforslaget, del IV, lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 29 nr. 4.

6 Endringer i lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor

6.1 Innledning

Departementet foreslår å presisere i lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor at utbetaling av uføretrygd etter fylte 62 år ikke skal påvirke retten til avtalefestet pensjon (AFP) når utbetalingen skyldes etteroppgjør av uføretrygd for tidsrom før fylte 62 år. Det samme forelås å gjelde når en utbetaling av uføretrygd etter fylte 62 år har vært feil, og uføretrygden i sin helhet blir krevd tilbakebetalt i forbindelse med etteroppgjøret av uføretrygd. Departementet foreslår også en generell bestemmelse om at en person som har rett til uføretrygd, men som ikke har mottatt uføretrygd etter fylte 62 år, senest ved uttak av AFP må si fra seg retten til uføretrygden med virkning fra fylte 62 år for å kunne ta ut AFP.

6.2 Bakgrunn. Gjeldende rett

AFP i privat sektor er en tariffbasert pensjonsordning. Det vil si at AFP er en pensjonsordning som bare omfatter dem som jobber i bedrifter med tariffavtale der AFP inngår. AFP-ordningen bygges på et trepartsamarbeid mellom arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og staten. AFP i privat sektor er en livsvarig pensjon som gis som et påslag til alderspensjon i folketrygden, og som kan tas ut fra fylte 62 år. AFP-tilskottsloven angir vilkårene for rett til AFP. Blant annet må arbeidstakeren i sju av de siste ni årene før fylte 62 år ha arbeidet i bedrifter tilsluttet AFP-ordningen. Stillingsbrøken må i den tellende ansiennitetsperioden hele tiden ha vært minst 20 prosent. En arbeidstaker som er delvis ufør eller har en såkalt hvilende rett til uførepensjon kan derfor også tjene opp rett til AFP.

Etter AFP-tilskottsloven § 8 første ledd ytes det ikke AFP til personer som etter fylte 62 år har mottatt uførepensjon fra folketrygden. Etter bestemmelsens andre ledd skal tidsrom der uførepensjon ikke har kommet til utbetaling, men ved-

kommende har hatt rett til å få tilbake uførepensjon etter dagens regler i folketrygdloven § 12-12 tredje ledd (hvilende pensjonsrett), ikke regnes som tidsrom med mottak av uførepensjon etter AFP-tilskottsloven § 8 første ledd.

Etter regelverket for ny uføretrygd kan det også forekomme situasjoner hvor en person kan være i arbeid med samtidig rett til en uføretrygd som ikke kommer til utbetaling (hvilende pensjonsrett). Vedkommende kan da få innvilget AFP i privat sektor, sammen med alderspensjon fra folketrygden. Etteroppgjøret for uføretrygd kan imidlertid føre til at vedkommende i etterkant likevel får en utbetaling av uføretrygd for et tidsrom før fylte 62 år. Arbeids- og velferdsdirektoratet har påpekt at det, slik AFP-tilskottsloven i dag er utformet, kan være tvil om en slik utbetaling skal få konsekvenser for retten til AFP, i og med at selve utbetalingen skjer etter fylte 62 år.

6.3 Departementets vurdering og forslag

Etter departementets oppfatning er det naturlig å anse en utbetaling av uføretrygd i form av et etteroppgjør som en etterslepsbetaling, ikke ulik såkalte etterslepsinntekter som skal holdes utenfor inntektsprøvingen ved etteroppgjør av AFP som ytes etter overgangsordningen i privat sektor eller AFP-ordningen i offentlig sektor. Når utbetalingen av uføretrygd etter fylte 62 år skriver seg fra en avsluttet periode med uføretrygd før fylte 62 år, er det nærliggende å konkludere med at utbetalingen ikke skal få virkning for AFP. Ut fra en slik synsvinkel kan det hevdes at det ikke skulle være behov for en regelendring. Departementet er likevel kommet til at det er hensiktsmessig at dette blir uttrykt eksplisitt i loven og foreslår at det tas inn en presisering i et nytt siste punktum i § 8 andre ledd. For øvrig foreslår departementet at «uførepensjon» erstattes av «uføretrygd» i § 8 andre ledd.

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

Videre foreslår departementet at det i nytt tredje ledd gis en regel om at en person som har rett til uføretrygd (hvilende pensjonsrett), men som ikke har mottatt uføretrygd etter fylte 62 år, og som ønsker å ta ut AFP, senest på uttakstidspunktet frasier seg retten til uføretrygd med virkning fra fylte 62 år.

AFP ytes ikke til personer som for tidsrom etter fylte 62 år har mottatt uførepensjon eller uføretrygd fra folketrygden. Når en mottaker av uføretrygd fra 1. januar 2015 har arbeidsinntekt ved siden av uføretrygden som overstiger 0,4 G (folketrygdens grunnbeløp), skal det året etter foretas et etteroppgjør. Et slikt etteroppgjør kan medføre at utbetalt uføretrygd må betales tilbake i sin helhet, dersom den faktiske inntekten har vært høyere enn den som har vært lagt til grunn. Etter departementets vurdering må slike perioder likestilles med perioder der det ikke har vært utbetalt uføretrygd. Det vil si at den uføretrygden som i utgangspunktet har vært utbetalt, men som siden er krevd tilbake i sin helhet ikke skal ha konsekvenser for et eventuelt uttak av AFP på et senere

tidspunkt. På den annen side vil det ikke være adgang til (frivillig) å tilbakebetale utbetalt uføretrygd etter fylte 62 år, som en har hatt rett til, for deretter å kunne ta ut AFP.

Forslagene har vært forelagt styret for Fellesordningen for AFP, som består av representanter for partene i arbeidslivet. Fellesordningen er av den oppfatning av endringsforslagene i utgangspunktet ser ut til å oppfylle ønskede kriterier, selv om de i realiteten ikke innebærer store endringer fra dagens praksis til tross for tilpasninger til ny uføretrygd.

Forslaget om at det gis et nytt tredje ledd til § 8 innebærer at nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd. I AFP-tilskottsloven § 17 første ledd første punktum og § 18 første ledd første punktum blir det i dag vist til § 8 tredje ledd. Departementet foreslår derfor at henvisningene endres, slik at det i § 17 første ledd første punktum og § 18 første ledd første punktum blir henvist til § 8 fjerde ledd.

Det vises til lovforslaget, del VII, lov om stats-tilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor § 8.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser. Ikrafttredelse

Forslagene i proposisjonen her gjelder i hovedsak justeringer av bestemmelser om ny uføretrygd som ble gitt ved lov 16. desember 2011 nr. 59, jf. Prop. 130 L (2010–2011) og bestemmelsene gitt i to senere endringslover: lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning), jf. Prop. 202 L (2012–2013) og lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenstepensjon), jf. Prop. 66 L (2013–2014).

I nevnte proposisjoner er det redegjort nærmere for de økonomiske og administrative konsekvensene av innføringen av ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon. Forslagene i proposisjonen her har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. Samlet sett vil forslagene i proposisjonen her ikke påvirke anslagene for de samlede økonomiske og administrative conse-

kvensene av nye uføreytelser i nevneverdig grad i forhold til anslagene som tidligere er presentert for Stortinget. De økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget om å avvikle styret i Statens pensjonskasse er omtalt særskilt i punkt 3.6.5.

De vedtatte endringene i folketrygdloven og lov om Statens pensjonskasse mv. i forbindelse med innføringen av nye uføreytelser har ikke trådt i kraft og framgår derfor av tre endringslover. Departementet foreslår at endringene som foreslås i proposisjonen her i disse tre endringslovene, av lovtekniske hensyn skal tre i kraft straks.

Departementet foreslår at de øvrige endringene skal tre i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer. Iverksetting av ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig lovfestet tjenstepensjon trer i kraft 1. januar 2015, jf. kongelig resolusjon 20. juni 2014 om ikraftsetting av de aktuelle lovene. Departementet legger derfor til grunn at disse endringene skal tre i kraft fra 1. januar 2015.

8 Merknader til de enkelte paragrafene i lovforslaget

8.1 Merknader til endringene i lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn

Til § 5 nr. 2

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

8.2 Merknader til endringene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse

Til § 2 andre og fjerde ledd

Bestemmelsene omhandler styret i Pensjonskassen, herunder sammensetningen av styret og styrets oppgaver. Styret er foreslått avviklet, og bestemmelsene er derfor foreslått opphevet.

Som følge av at styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, må henvisningen til «Pensjonskassens styre» eller «styret» endres til «Pensjonskassen» i en rekke bestemmelser i lov om Statens pensjonskasse.

Til § 5 første ledd tredje punktum

Omformulering av bestemmelsen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 17 andre ledd

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 20 første ledd bokstav e

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon». Videre innebærer endringen at henvisningen til «§ 28 a» endres til «§ 27 femte ledd», da bestemmelsen om oppsatt uførepensjon som i dag

følger av § 28 a, fra 1. januar 2015 vil være regulert i § 27 femte ledd.

Til § 20 femte ledd

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon».

Til § 20 sjette ledd

Paragrafen har bestemmelser om hva som regnes som tjenestetid. I første ledd bokstav e går det fram at den tid et medlem har uførepensjon skal regnes med som tjenestetid. Etter nytt *sjette ledd* gir departementet forskrifter med regler om medlemskap og opptjening for medlemmer som har midlertidig uførepensjon og uførepensjon.

Til § 22 femte ledd

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 28 fjerde ledd» endres til «§ 31 første ledd», og skyldes at bestemmelsen om bortfall av uførepensjon på grunn av blant annet sykepenger, som i dag følger av § 28 fjerde ledd, fra 1. januar 2015 vil være regulert i § 31 første ledd.

Til § 23 fjerde ledd første punktum

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 26 andre ledd første punktum

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon».

Til § 31 første ledd andre punktum

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordet «styret» endres til «Pensjonskassen».

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

Til § 31 tredje ledd andre punktum

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 32 andre ledd andre punktum og tredje ledd andre punktum

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 33 fjerde ledd

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 33 femte ledd

Bestemmelsen foreslås opphevet da den har mistet sin betydning, fordi § 28 første ledd, som bestemmelsen henviser til, oppheves fra 1. januar 2015.

Til § 34 andre ledd

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 33 andre til femte ledd» endres til «§ 33 andre til fjerde ledd», som en følge av forslaget om å oppheve § 33 femte ledd.

Til § 37 fjerde ledd

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 38 første ledd andre punktum, femte ledd og åttende ledd

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 42 andre ledd første punktum

Omformulering av bestemmelsen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 44 andre ledd andre punktum

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

Til § 44 tredje ledd

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon».

Til § 46 første ledd første punktum

Styret i Statens pensjonskasse er foreslått avviklet, og endringen innebærer at ordene «Pensjonskassens styre» endres til «Pensjonskassen».

8.3 Merknader til endringene i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

Til § 3 nr. 1

Paragrafen har bestemmelser om pensjonsgivende tjenestetid. Endringen i *nr. 1* innebærer for det første en omredigering ved at gjeldende andre ledd flyttes opp som ett nytt andre punktum i første ledd og ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon». I *andre ledd* gis det en forskriftshjemmel om at departementet gir forskrifter med regler om medlemskap og opptjening for medlemmer som har midlertidig uførepensjon og uførepensjon.

Til § 8 nr. 1 fjerde ledd

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 11 femte ledd» endres til «§ 14 første ledd», og skyldes at bestemmelsen om bortfall av uførepensjon på grunn av blant annet sykepenger, som i dag følger av § 11 femte ledd, fra 1. januar 2015 vil være regulert i § 14 første ledd.

8.4 Merknader til endringene i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser

Til § 29 nr. 4

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 24» endres til «§ 26», og skyldes at meldeplikten som tidligere fulgte av § 24 følger av § 26 etter en lovendring 1. januar 2011 da nye §§ 24 og 25 ble tatt inn i loven.

8.5 Merknader til endringene i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere

Til § 5 andre ledd første punktum

Endringen innebærer at ordet «uførepensjonist» endres til «pensjonist med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon».

Til § 5 nytt tredje ledd

Paragrafen har bestemmelser om pensjonsgivende tjenestetid. Det går fram av andre ledd at ved fastsetting av alders-, ektefelle- og barnepensjon får uførepensjonist regnet også med pensjonstiden som tjenestetid. I nytt *tredje ledd* gis det en forskriftshjemmel om at departementet gir forskrifter om medlemskap og opptjening når medlemmet har midlertidig uførepensjon og uførepensjon.

Til § 30 tredje ledd

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 39 andre ledd

Omformuleringen av bestemmelsen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

8.6 Merknader til endringene i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd

Til § 8-55 bokstav c

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 14-14 tredje ledd

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 15-14 første punktum

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 17-3 andre ledd andre punktum

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 18-2 andre ledd andre punktum

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 19-2 andre ledd bokstav a

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 19-9 a overskriften, første og andre ledd

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 19-17 første ledd bokstav a

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til § 25-7 første punktum

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

8.7 Merknader til endringene i lov 19. februar 2010 nr. 5 om stats-tilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor

Til § 8

Paragrafen regulerer forholdet mellom avtalefestet pensjon (AFP) og uførepensjon, og hovedregelen er at AFP ikke ytes til den som har mottatt uførepensjon etter fylte 62 år. Etter 1. januar 2015 erstattes uførepensjon med uføretrygd i folketrygden, og det er nødvendig å endre lovbestemmelsen i samsvar med dette, jf. endringen i *første ledd første punktum*.

I *andre ledd første punktum* innebærer endringen at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd», og at henvisningen til «§ 12-12 tredje ledd» endres til «§ 12-10 tredje ledd».

Nytt andre punktum i andre ledd innebærer at en eventuell utbetaling (etterbetaling) av uføretrygd for et tidsrom før fylte 62 år ikke skal påvirke retten til avtalefestet pensjon, selv om utbetalingen skjer etter fylte 62 år.

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

I *tredje ledd* presiseres det at en person med såkalt hvilende pensjonsrett må si fra seg uføretrygden med virkning fra fylte 62 år, senest ved uttak av AFP. Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Til § 17 første ledd første punktum

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 8 tredje ledd» endres til «§ 8 fjerde ledd», som en følge av forslaget om at tredje ledd i § 8 gis nytt innhold, og at nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

Til § 18 første ledd første punktum

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 8 tredje ledd» endres til «§ 8 fjerde ledd», som en følge av forslaget om at tredje ledd i § 8 gis nytt innhold, og at nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

8.8 Merknader til endringene i lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygden (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre)

Til endringen av § 12-3

Paragrafen har bestemmelser om krav om medlemskap for rett til uføretrygd og unntak fra dette. Ved lov 16. desember 2011 nr. 59 ble det vedtatt tekniske tilpasninger i paragrafen, både ved oppretting fra «uførepensjon» til uføretrygd», og på grunn av nye beregningsregler for uføretrygden. Ved lovvedtaket ble første og andre ledd slått sammen, slik at paragrafen fikk tre ledd. Dette rettes nå opp, slik at første ledd i lovvedtaket fra 16. desember 2011 deles opp i to ledd.

I tillegg presiseres det i et nytt *fjerde ledd* at gjenlevendetillegg til uføretrygden skal endres forholdsmessig dersom uføretrygden blir endret etter bestemmelsene i første eller andre ledd.

Til endringen av § 12-7 tredje ledd

Endringen innebærer oppretting av manglende tegnsetting. Det settes inn et punktum mellom andre og tredje setning i tredje ledd.

Til endringen av § 12-14 andre ledd andre punktum

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 12-9 første til tredje ledd» rettes til «§ 12-9 første og andre ledd» som en følge av at § 12-9 er omredi-

gert, slik at inntekt før uførhet nå framgår av bestemmelsens første og andre ledd.

Til endringen av § 12-18

Paragrafen har bestemmelser om tillegg til uføretrygd for en gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg). I nytt *niende ledd* slås det fast at tillegget faller bort dersom den gjenlevende gifter seg igjen.

Til endringen av § 12-19 andre ledd og femte ledd

Paragrafen har bestemmelser om reduksjon av uføretrygd under opphold i institusjon. Endringen i *andre ledd* og *femte ledd* innebærer at bestemmelsen om at ytelsene etter denne paragrafen ikke kan overstige den uføretrygden som vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser, flyttes til et eget ledd. Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

8.9 Merknader til endringene i lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer

Til § 2-2 tredje ledd første punktum

Endringen innbærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 2-2 tredje ledd andre punktum

Endringen innbærer at ordet «uførepensjonen» endres til «uføreytelsen».

Til § 3-4 andre ledd femte punktum

Endringen innbærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 3-4 fjerde ledd

Endringen innbærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 4-4 tredje ledd

Endringen innbærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

Til § 7-3 overskriften

Omformuleringen av overskriften innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 7-3 første ledd

Omformuleringen av bestemmelsen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til § 8-5 første ledd tredje punktum

Endringen innebærer at ordet «uførepensjonist» endres til «en pensjonist med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon».

8.10 Merknader til endringene i lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning)

Til endringen av § 28 andre ledd i lov om Statens pensjonskasse

Bestemmelsen gjelder beregning av uførepensjonen når inntektsevnen ikke er nedsatt så mye at medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden. *Nytt andre punktum* innebærer at bestemmelsen i første punktum ikke kommer til anvendelse når et medlem med delvis uførepensjon i slike tilfeller tar ut avtalefestet pensjon. Det vil si at uførepensjonen da skal beregnes som en nettopensjon etter hovedregelen i § 28 første ledd.

Til endringen av § 30 første ledd i lov om Statens pensjonskasse

Bestemmelsen regulerer tidspunktet for når et medlem må sette fram krav om uførepensjon. Endringene i *andre og tredje punktum* betyr at fristen for å sette fram krav forlenges fra ett til ti år. Disse endringene innebærer også at dispensasjonsadgangen i *fjerde punktum* ikke lenger anses å være nødvendig og er derfor foreslått opphevet.

Til endringen av § 11 andre ledd i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

Bestemmelsen gjelder beregning av uførepensjonen når inntektsevnen ikke er nedsatt så mye at

medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden. *Nytt andre punktum* innebærer at bestemmelsen i første punktum ikke kommer til anvendelse når et medlem med delvis uførepensjon i slike tilfeller tar ut avtalefestet pensjon. Det vil si at uførepensjonen da skal beregnes som en nettopensjon etter hovedregelen i § 11 første ledd.

Til endringen av § 13 første ledd i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

Bestemmelsen regulerer tidspunktet for når et medlem må sette fram krav om uførepensjon. Endringene i *andre og tredje punktum* betyr at fristen for å sette fram krav forlenges fra ett til ti år. Disse endringene innebærer også at dispensasjonsadgangen i *fjerde punktum* ikke lenger anses å være nødvendig og er derfor foreslått opphevet.

Til endringen av § 13 andre ledd i lov om pensjonsordning for sykepleiere

Bestemmelsen gjelder beregning av uførepensjonen når inntektsevnen ikke er nedsatt så mye at medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden. *Nytt andre punktum* innebærer at bestemmelsen i første punktum ikke kommer til anvendelse når et medlem med delvis uførepensjon i slike tilfeller tar ut avtalefestet pensjon. Det vil si at uførepensjonen da skal beregnes som en nettopensjon etter hovedregelen i § 13 første ledd.

Til endringen av § 16 første ledd i lov om pensjonsordning for sykepleiere

Bestemmelsen regulerer tidspunktet for når et medlem må sette fram krav om uførepensjon. Endringene i *andre og tredje punktum* betyr at fristen for å sette fram krav forlenges fra ett til ti år. Disse endringene innebærer også at dispensasjonsadgangen i *fjerde punktum* ikke lenger anses å være nødvendig og er derfor foreslått opphevet.

Til endringen av § 1-3 første ledd i lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer

Paragrafen inneholder en oversikt over hvilke ytelser i loven som skal samordnes etter lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser. Ved lov 7. mars 2014 nr. 5 ble det vedtatt at uførepensjon etter kapittel 5 i loven er en nettopensjon som ikke

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

skal omfattes av samordningsloven. Endringen her innebærer en presisering om at midlertidig uførepensjon og uførepensjon som beregnes etter lov om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd som en bruttopensjon, skal omfattes av lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser. I tillegg endres ordet «uførepensjon» til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

8.11 Merknader til endringene i lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenestepensjon)

Til endringen av § 35 første ledd i lov om Statens pensjonskasse i del IV

Omformuleringen av bestemmelsen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til endringen av § 35 tredje ledd i lov om Statens pensjonskasse i del IV

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» og «uførepensjonen» endres til henholdsvis «midlertidig uførepensjon og uførepensjon» og «den midlertidige uførepensjonen og uførepensjonen».

Til endringen av § 18 første ledd i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. i del V

Omformuleringen av bestemmelsen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

Til endringen av § 18 tredje ledd i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. i del V

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» og «uførepensjonen» endres til henholdsvis «midlertidig uførepensjon og uførepensjon» og «den midlertidige uførepensjonen og uførepensjonen».

Til endringen av § 23 a i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser i del VIII

Paragrafen har bestemmelser om samordning av enke- og enkemannspensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden til gjenlevende ektefelle. I *første ledd nytt sjette*

punktum presiseres det – i tråd med generelle samordningsprinsipper – at samordningsfradraget skal settes ned forholdsmessig dersom enke- eller enkemannspensjonen ikke er beregnet for full tjenestetid.

En tilsvarende presisering er tatt inn i *tredje ledd nytt andre punktum*.

Til endringen av § 20 første ledd bokstav a i lov om pensjonsordning for sykepleiere i del X

Endringen innebærer en omformulering i første og tredje ledd slik at ordene «uførepensjon» og «uførepensjonen» endres til henholdsvis «midlertidig uførepensjon og uførepensjon» og «den midlertidige uførepensjonen og uførepensjonen».

Til endringen av § 16-11 andre ledd og femte ledd i folketrygdloven i del XIV

Paragrafen har bestemmelser om reduksjon av ytelser til tidligere familiepleier under opphold i institusjon. Endringen i *andre ledd og femte ledd* innebærer at bestemmelsen om at ytelsene etter denne paragrafen ikke kan overstige de ytelsene som vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser, flyttes til et eget ledd.

Til endringen av § 17-13 andre ledd og femte ledd i folketrygdloven i del XIV

Paragrafen har bestemmelser om reduksjon av ytelser til gjenlevende ektefeller under opphold i institusjon. Endringen i *andre ledd og femte ledd* innebærer at bestemmelsen om at ytelsene etter denne paragrafen ikke kan overstige de ytelsene som vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser, flyttes til et eget ledd.

Til endringen av § 18-8 fjerde ledd og nytt sjuende ledd i folketrygdloven i del XIV

Paragrafen har bestemmelser om reduksjon av barnpensjon under opphold i institusjon.

Endringen i *fjerde ledd første punktum og nytt sjuende ledd* innebærer at bestemmelsen om at ytelsene etter denne paragrafen ikke kan overstige den barnpensjonen som vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser, flyttes til et eget ledd.

Ved endringen i *fjerde ledd andre punktum* videreføres bestemmelsen i någjeldende § 18-9 andre ledd tredje punktum i folketrygdloven om redusert pensjon når barnet har mistet sin mor og farskapet ikke er fastslått.

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

Til endringen av § 19-20 første ledd i folketrygdloven i del XIV

Endringen innebærer at ordet «uførepensjon» endres til «uføretrygd».

Til endringen av § 19-21 andre ledd og femte ledd i folketrygdloven i del XIV

Paragrafen har bestemmelser om reduksjon av alderspensjon under opphold i institusjon. Endringen i *andre ledd* og *femte ledd* innebærer at bestemmelsen om at ytelsene etter denne paragrafen ikke kan overstige den alderspensjonen som vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser, flyttes til et eget ledd.

Til endringen av § 20-22 andre ledd og femte ledd i folketrygdloven i del XIV

Paragrafen har bestemmelser om reduksjon av alderspensjon under opphold i institusjon. Endringen i *andre ledd* og *femte ledd* innebærer at bestemmelsen om at ytelsene etter denne paragrafen ikke kan overstige den alderspensjonen som vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser, flyttes til et eget ledd.

Til endringen av § 22-16 andre ledd bokstav c i folketrygdloven i del XIV

Endringen innebærer at henvisningen til «§ 12-12» endres til «§ 12-14», og skyldes at bestemmelsene om reduksjon av uføretrygd på grunn av inntekt fra 1. januar 2015 vil følge av § 12-14.

8.12 Ikrafttredelse

Til del XII

Det foreslås at loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer, med unntak av del VIII, X og XI, som trer i kraft straks.

Arbeids- og sosialdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

Forslag

til lov om endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.).

I

I lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn § 5 nr. 2 skal ordet «uførepensjon» erstattes med ordet «uføretrygd».

II

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 2 andre og fjerde ledd oppheves.

Nåværende tredje og femte ledd blir henholdsvis andre og tredje ledd.

§ 5 første ledd tredje punktum skal lyde:
Arbeidstakere som mottar løpende *alderspensjon*, *midlertidig uførepensjon* eller uførepensjon fra Pensjonskassen, er medlemmer også når arbeidstiden er kortere enn dette.

§ 17 andre ledd skal lyde:
Forfalt innskott er tvangsgrunnlag for utlegg. Etter forfall kan det kreves renter etter en rentefot som fastsettes av *Pensjonskassen*.

§ 20 første ledd bokstav e skal lyde:
e) har *midlertidig uførepensjon* eller uførepensjon, unntatt pensjon som ytes etter § 27 femte ledd,

I § 20 femte ledd skal ordet «uførepensjon» erstattes med «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon».

§ 20 nytt sjettede ledd skal lyde:
Departementet gir forskrifter om medlemskap og opptjening når medlemmet har midlertidig uførepensjon og uførepensjon.

I § 22 femte ledd skal henvisningen til «§ 28 fjerde ledd» endres til «§ 31 første ledd».

§ 23 fjerde ledd første punktum skal lyde:
Når et medlem som ikke omfattes av tjenestemannsloven fratrer sin stilling, enten fordi den inndras eller etter oppsiing uten egen skyld og han verken har rett til straks å få alderspensjon etter § 21, eller med hjemmel i annen bestemmelse har krav på å beholde sin lønn, kan *Pensjonskassen* gi ham vartpenger hvis det *antas* at det vil være vanskelig for ham å skaffe seg et høvelig arbeid.

I § 26 andre ledd første punktum skal ordet «uførepensjon» erstattes med «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon».

§ 31 første ledd andre punktum skal lyde:
Legeerklæring avgis etter et skjema som fastsettes av *Pensjonskassen*.

§ 31 tredje ledd andre punktum skal lyde:
Har pensjonisten selv krevd ny behandling etter § 30, kan *Pensjonskassen* bestemme at han selv skal betale omkostningene ved legeundersøkelsen.

§ 32 andre ledd andre punktum skal lyde:
Inntil dom eller kjennelse foreligger, kan *Pensjonskassen* gi ektefellen hel eller delvis pensjon i disse tilfellene.

§ 32 tredje ledd andre punktum skal lyde:
Når særlige grunner taler for det, kan *Pensjonskassen* gi hel eller delvis pensjon i disse tilfellene.

§ 33 fjerde ledd skal lyde:
Finner *Pensjonskassen* det godt gjort at medlemmets død skyldes skade eller sykdom

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

som er en umiddelbar følge av usedvanlig påkjenning eller ulykkestilfelle i tjenesten, skal det ytes full enke- eller enkemannspensjon uten hensyn til tjenestetiden.

§ 33 femte ledd oppheves.

Nåværende sjettede ledd blir femte ledd.

§ 37 fjerde ledd skal lyde:

Når en enke- eller enkemannspensjon er opphørt å løpe fordi enken eller enkemannen har inngått nytt ekteskap, kan *Pensjonskassen bestemme* at hun eller han skal få sin pensjon helt eller delvis tilbake dersom pensjonistens siste ektefelle på grunn av forhold som er inntrådt etter at ekteskapet er inngått, har mistet ervervsevnen og ektefellene ikke har tilstrekkelige eksistensmidler.

§ 38 første ledd andre punktum skal lyde: Inntil dom eller kjennelse foreligger, kan *Pensjonskassen innvilge* hel eller delvis pensjon.

§ 38 femte ledd skal lyde:

Finner *Pensjonskassen* det godtgjort at medlemmets død skyldes skade eller sykdom som er en umiddelbar følge av usedvanlig påkjenning eller ulykkestilfelle i tjenesten, skal det ytes full barnpensjon uten hensyn til tjenestetiden.

§ 38 åttende ledd skal lyde:

Pensjonskassen kan gi barnpensjon til den avdøde stebarn og pleiebarn etter bestemmelsene i første til sjuende ledd.

§ 42 andre ledd første punktum skal lyde: Regulering av *midlertidig uførepensjon*, uførepensjon og enke- og enkemannspensjon under utbetaling foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten fram til fylte 67 år.

§ 44 andre ledd andre punktum skal lyde:

For øvrig skjer utbetalingen av pensjonen direkte til den som har pensjonsretten, med mindre annet blir bestemt av *Pensjonskassen*.

§ 44 tredje ledd skal lyde:

Restpensjon når en *alderspensionist dør*, eller når en *person med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon dør*, utbetales til ektefellen, eller til

boet dersom avdøde ikke etterlater seg ektefelle.

§ 46 første ledd første punktum skal lyde: Med samtykke av departementet kan *Pensjonskassen treffe* overenskomst med en annen pensjonsinnretning eller en kommune om overføring av medlemmer og pensjonister.

III

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endringer:

§ 3 nr. 1 skal lyde:

1. Som pensjongivende tjenestetid reknes tjeneste som nevnt i § 1, jfr. § 2, etter at pensjonsordningen er satt i verk, og som det er betalt pensjonspremie for, og den tid tjenesten er avbrudt på grunn av pliktig militærtjeneste eller liknende annen verneteneste. *Videre medregnes den tid et medlem mottar midlertidig uførepensjon eller uførepensjon.*

Departementet gir forskrifter om medlemskap og opptjening når medlemmet har midlertidig uførepensjon og uførepensjon.

§ 8 nr. 1 fjerde ledd skal lyde:

For alderspensjon kommer bestemmelsen i § 14 første ledd om reduksjon for sykepengene til anvendelse dersom sykepengene er beregnet av inntekter som også har vært pensjongivende i pensjonsordningen.

IV

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal § 29 nr. 4 andre punktum lyde:

Det er et vilkår at pensjons- og trygdeordningen har informert om meldeplikten etter § 26.

V

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endringer:

§ 5 andre ledd første punktum skal lyde: Ved fastsetting av alders-, ektefelle- og barnpensjon får *pensionist med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon også regnet* med pensjonstiden som tjenestetid.

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

§ 5 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter om medlemskap og opptjening når medlemmet har midlertidig uførepensjon og uførepensjon.

I § 30 tredje ledd skal ordet «uførepensjon» erstattes med «midlertidig uførepensjon og uførepensjon».

§ 39 andre ledd første punktum skal lyde:
Regulering av *midlertidig uførepensjon*, uførepensjon og enke- og enkemannspensjon under utbetaling foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten fram til fylte 67 år.

VI

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

I følgende bestemmelser skal ordet «uførepensjon» erstattes med ordet «uføretrygd»:

§ 8-55 bokstav c, § 14-14 tredje ledd, § 15-14 første punktum, § 17-3 andre ledd andre punktum, § 18-2 andre ledd andre punktum, § 19-2 andre ledd bokstav a, § 19-9 a overskriften og første og andre ledd, § 19-17 første ledd bokstav a og § 25-7 første punktum.

VII

I lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor skal § 8 lyde:

§ 8 *Forholdet til andre ytelser*

Pensjon etter kapitlet her ytes ikke til personer som etter fylte 62 år har mottatt *uføretrygd* fra folketrygden. For personer født i årene 1944 til 1948 ses det i denne sammenhengen bort fra mottak av uførepensjon før 1. januar 2011.

Tidsrom der *uføretrygd* ikke er kommet til utbetaling, men vedkommende har hatt rett til å få tilbake *uføretrygden* etter reglene i folketrygdloven § 12-10 tredje ledd, regnes ikke som tidsrom med mottak av *uføretrygd* som nevnt i første ledd.

Personer som har rett til, men som ikke har mottatt uføretrygd etter fylte 62 år, har rett til pensjon etter dette kapitlet dersom vedkommende senest ved uttak av pensjonen sier fra seg uføretrygden med virkning fra fylte 62 år.

Bestemmelsen i første ledd første punktum gjelder tilsvarende for personer som har mottatt statlig eller kommunal avtalefestet pensjon eller pensjon fra tilsvarende avtale- eller lovfestede ordninger som angitt i vedtektene etter § 19.

I § 17 første ledd første punktum skal henvisningen til «§ 8 tredje ledd» endres til «§ 8 fjerde ledd».

I § 18 første ledd første punktum skal henvisningen til «§ 8 tredje ledd» endres til «§ 8 fjerde ledd».

VIII

I lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre) gjøres følgende endringer:

Endringen av § 12-3 skal lyde:

§ 12-3 *Fortsatt medlemskap*

Det er et vilkår for rett til *uføretrygd* at vedkommende fortsatt er medlem i *folketrygden*.

Den som ikke er medlem i folketrygden, får likevel uføretrygd dersom vedkommende har minst 20 års trygdetid etter § 12-12 andre ledd (botid). Til den som har mindre enn 20 års botid, ytes det uføretrygd på grunnlag av beregningsgrunnlaget etter § 12-11, men slik at år før føretidspunktet da vedkommende ikke har hatt pensjonsgivende inntekt over grunnbeløpet, ikke regnes som trygdetid ved beregningen av ytelsen.

Uføretrygd etter § 12-2 tredje og fjerde ledd om unntak fra medlemskap i folketrygden fram til føretidspunktet beholdes bare så lenge vedkommende er medlem i folketrygden. Det samme gjelder uføretrygd på grunnlag av § 12-13 tredje ledd og fjerde ledd andre punktum om uføretrygd til unge uføre og til flyktninger.

Ved endringer i uføretrygden etter bestemmelsene her skal tillegg til uføretrygd for gjenlevende ektefelle (gjenlevendetillegg) etter § 12-18 endres forholdsmessig.

Endringen av § 12-7 tredje ledd skal lyde:

Ved vurderingen av hvor mye inntektsevnen er nedsatt, legges det vekt på alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn og arbeidsmuligheter på hjemstedet eller andre steder der det er rimelig at vedkommende tar arbeid. Inntektsmulighetene i ethvert arbeid som vedkommende nå kan utføre (inntekt etter uførhet) sammenlignes med inntektsmulighetene som

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenestepensjon mv.)

vedkommende hadde før uføretidspunktet (inntekt før uførhet). Dersom sykdommen, skaden eller lytet har redusert inntektsevnen gradvis over flere år, kan det tas utgangspunkt i inntektsevnen før sykdommen, skaden eller lytet oppsto.

I endringen av § 12-14 andre ledd andre punktum skal henvisningen til «§ 12-9 første til tredje ledd» endres til «§ 12-9 første og andre ledd».

I endringen av § 12-18 skal nytt niende ledd lyde:

Tillegget faller bort når den gjenlevende gifter seg igjen.

Endringen av § 12-19 andre ledd skal lyde:

Uføretrygd gis uten reduksjon i innleggelsesmånedene og de tre påfølgende månedene. Deretter blir uføretrygden redusert og skal under oppholdet utgjøre 14 prosent av uføretrygden. Ytelsen skal likevel utgjøre minst 45 prosent av grunnbeløpet.

I endringen av § 12-19 skal nytt femte ledd lyde:

Uføretrygden under opphold i institusjon må ikke overstige den uføretrygden vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser.

I endringen av § 12-19 skal nåværende femte ledd bli nytt sjette ledd.

IX

I lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer gjøres følgende endringer:

I følgende bestemmelser skal ordet «uførepensjon» erstattes med «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon»:

§ 2-2 tredje ledd første punktum, § 3-4 andre ledd femte punktum, § 3-4 fjerde ledd og § 4-4 tredje ledd.

I § 2-2 tredje ledd andre punktum skal ordet «uførepensjonen» erstattes med ordet «uføretelsen».

§ 7-3 overskriften skal lyde:

§ 7-3 Regulering av midlertidig uførepensjon, uførepensjon og etterlattepensjon

§ 7-3 første ledd skal lyde:

Regulering av *midlertidig uførepensjon*, uførepensjon og etterlattepensjon til gjenlevende ektefelle under utbetaling foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten.

§ 8-5 første ledd tredje punktum skal lyde:

Restpensjon *når en alderspensjonist dør, eller når en pensjonist med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon dør, utbetales* til ektefellen eller til boet dersom avdøde ikke etterlater seg ektefelle.

X

I lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning) gjøres følgende endringer:

I lovens del I skal endringen av § 28 andre ledd i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse lyde:

Dersom inntektsevnen er nedsatt, men ikke i en slik grad at medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, beregnes pensjonen etter første ledd og tillegges 66 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp. *Dersom medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav d første punktum, skal pensjonen likevel beregnes etter første ledd i paragrafen her, jf. tredje til sjuende ledd.*

I lovens del I skal endringen av § 30 første ledd i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse lyde:

Det er et vilkår for å få rett til midlertidig uførepensjon og uførepensjon at medlemmet setter fram krav om det. Kravet skal settes fram innen *ti* år etter at medlemmet fratrådte med rett til hel eller delvis pensjon eller har fått permisjon fra sin stilling uten lønn eller med avkortet lønn. Krav om uførepensjon etter § 27 femte ledd skal settes fram innen *ti* år etter at uføretrygd fra folketrygden er *innvilget*.

I lovens del II skal endringen av § 11 andre ledd i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. lyde:

Dersom inntektsevnen er nedsatt, men ikke i en slik grad at medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketryg-

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

den, beregnes pensjonen etter første ledd og tillegges 66 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp. *Dersom medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav d første punktum, skal pensjonen likevel beregnes etter første ledd i paragrafen her, jf. tredje til sjuende ledd.*

I lovens del II skal endringen av § 13 første ledd i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. lyde:

Det er et vilkår for å få rett til midlertidig uførepensjon og uførepensjon at medlemmet setter fram krav om det. Kravet skal settes fram innen *ti* år etter at medlemmet fratradte med rett til hel eller delvis pensjon eller har fått permisjon fra sin stilling uten lønn eller med avkortet lønn. Krav om uførepensjon etter § 10 femte ledd skal settes fram innen *ti* år etter at uføretrygd fra folketrygden er *innvilget*.

I lovens del III skal endringen av § 13 andre ledd i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere lyde:

Dersom inntektsevnen er nedsatt, men ikke i en slik grad at medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, beregnes pensjonen etter første ledd og tillegges 66 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp. *Dersom medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav d første punktum, skal pensjonen likevel beregnes etter første ledd i paragrafen her, jf. tredje til sjuende ledd.*

I lovens del III skal endringen av § 16 første ledd i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere lyde:

Det er et vilkår for å få rett til midlertidig uførepensjon og uførepensjon at medlemmet setter fram krav om det. Kravet skal settes fram innen *ti* år etter at medlemmet fratradte med rett til hel eller delvis pensjon eller har fått permisjon fra sin stilling uten lønn eller med avkortet lønn. Krav om uførepensjon etter § 12 femte ledd skal settes fram innen *ti* år etter at uføretrygd fra folketrygden er *innvilget*.

I lovens del IV skal endringen av § 1-3 første ledd i lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer lyde:

Alderspensjon etter kapittel 2 er *nettoberegnet ytelse* og skal ikke samordnes etter bestemmel-

sene i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser. *Det samme gjelder midlertidig uførepensjon og uførepensjon etter kapittel 5, med unntak av når den midlertidige uførepensjonen og uførepensjonen er beregnet etter lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd (bruttopenisjon).*

XI

I lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenstepensjon) gjøres følgende endringer:

I lovens del IV i endringen av § 35 i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse skal første ledd lyde:

Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har *alderspensjon, midlertidig uførepensjon* eller uførepensjon fra Pensjonskassen eller fra en annen tjenstepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen fra Pensjonskassen reduseres etter bestemmelsene her.

I lovens del IV i endringen av § 35 tredje ledd i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse skal ordene «uførepensjon» og «uførepensjonen» erstattes med henholdsvis «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon» og «den midlertidige uførepensjonen eller uførepensjonen».

I lovens del V i endringen av § 18 i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. skal første ledd lyde:

Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har *alderspensjon, midlertidig uførepensjon* eller uførepensjon fra pensjonsordningen eller fra en annen tjenstepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen fra pensjonsordningen reduseres etter bestemmelsene her.

I lovens del V i endringen av § 18 tredje ledd i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. skal ordene «uførepensjon» og «uførepensjonen» erstattes med henholdsvis «midlertidig uførepensjon eller uførepensjon» og «den midlertidige uførepensjonen eller uførepensjonen».

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

I lovens del VIII i endringen av § 23 a første ledd i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal nytt sjette punktum lyde:

Fradraget skal også settes ned forholdsmessig dersom enke- eller enkemannspensjonen ikke er beregnet for full pensjongivende tjenestetid.

I lovens del VIII i endringen av § 23 a tredje ledd i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal nytt andre punktum lyde:

Fradraget skal settes ned forholdsmessig dersom enke- eller enkemannspensjonen ikke er beregnet for full pensjongivende tjenestetid.

I lovens del X i endringen av § 20 første ledd i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere skal bokstav a lyde:

a) *Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har alderspensjon, midlertidig uførepensjon eller uførepensjon fra denne eller fra en annen tjenstepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen fra denne pensjonsordningen reduseres etter bestemmelsene her.*

Har den gjenlevende ektefellen alderspensjon, skal pensjonene ikke overstige et beløp som svarer til 60 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes alderspensjoner. Avdødes alderspensjon regnes av samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som er lagt til grunn for enke- eller enkemannspensjonen. Det overskytende beløpet skal gå til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.

Har den gjenlevende ektefellen midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal enke- eller enkemannspensjonen utgjøre det beløpet som framkommer etter bokstav a annet ledd når en benytter en beregnet alderspensjon for den gjenlevende ektefellen med samme pensjonsgrunnlag og tjenestetid som den midlertidige uførepensjonen eller uførepensjonen. Dersom den midlertidige uførepensjonen eller uførepensjonen er gradert, skal den beregnede alderspensjonen graderes tilsvarende.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 16-11 andre ledd lyde:

Ytelser etter dette kapitlet gis uten reduksjon i innleggelsesmånedene og de tre påfølgende månedene. Deretter blir ytelsene redusert og skal under oppholdet utgjøre 45 prosent av *grunnbeløpet*.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 16-11 femte ledd lyde:

Ytelsen etter denne paragrafen må ikke overstige den ytelsen vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 17-13 andre ledd lyde:

Ytelser etter dette kapitlet gis uten reduksjon i innleggelsesmånedene og de tre påfølgende månedene. Deretter blir ytelsene redusert og skal under oppholdet utgjøre 45 prosent av *grunnbeløpet*.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 17-13 femte ledd lyde:

Ytelsen etter denne paragrafen må ikke overstige den ytelsen vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 18-8 fjerde ledd lyde:

Dersom barnet har mistet begge foreldrene, skal den reduserte ytelsen utgjøre 45 prosent av *grunnbeløpet*. Redusert pensjon etter denne prosent-satsen gis også når barnet har mistet sin mor og farskapet ikke er fastslått.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 18-8 sjuende ledd lyde:

Barnepensjon under opphold i institusjon må ikke overstige den barnepensjonen vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser.

Nåværende sjuende ledd blir nytt åttende ledd.

I lovens del XIV i endringen av folketrygdloven § 19-20 første ledd skal ordet «uførepensjon» erstattes med ordet «uføretrygd».

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 19-21 andre ledd lyde:

Alderspensjon gis uten reduksjon i innleggelsesmånedene og de tre påfølgende månedene. Deretter blir alderspensjonen redusert og skal under oppholdet utgjøre 14 prosent av alderspensjonen. Alderspensjonen skal likevel utgjøre minst 22,5 prosent av minste pensjonsnivå med høy sats, jf. § 19-8.

Endringer i lov om Statens pensjonskasse, folketrygdloven og i enkelte andre lover (justeringer i reglene om uføretrygd og ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon mv.)

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 19-21 femte ledd lyde:

Alderspensjon under opphold i institusjon må ikke overstige den alderspensjonen vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 20-22 andre ledd lyde:

Alderspensjon gis uten reduksjon i innlegelsesmåned og de tre påfølgende månedene. Deretter blir alderspensjonen redusert og skal under oppholdet utgjøre 14 prosent av alderspensjonen. Alderspensjonen skal likevel utgjøre minst 22,5 prosent av minste pensjonsnivå med høy sats, jf. § 20-9.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 20-22 femte ledd lyde:

Alderspensjon under opphold i institusjon må ikke overstige den alderspensjonen vedkommende har rett til etter lovens vanlige bestemmelser.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

I lovens del XIV skal endringen av folketrygdloven § 22-16 andre ledd bokstav c lyde:

c) uføretrygd når inntekten overstiger den fastsatte inntektsgrensen, se § 12-14.

XII

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer, med unntak av del VIII, X og XI, som trer i kraft straks.

